

Dirk Hartman Dorchain en Teuna Boer

Van Nederland naar Australië – een nieuw leven aan de andere kant van de wereld

Jeugd en afkomst

Dirk Hartman Dorchain werd geboren op 22 april 1925 in Rotterdam. Hij was een zoon van Dirk Hartman Dorchain, die als kantoorbediende werkzaam was, en Johanna Clazina Schalkwijk.

Dirk groeide op in Nederland in een tijd waarin het dagelijks leven sterk werd beïnvloed door economische veranderingen en de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog. Na de oorlog brak voor veel mensen een nieuwe periode aan, waarin zij nadachten over hun toekomst en de mogelijkheden om elders een bestaan op te bouwen.

Omstreeks 1950 trouwde Dirk met Teuna Boer, die ook bekendstaat onder de schrijfwijze Tuena. Teuna werd geboren op 16 februari 1925 in Sliedrecht. Zij was een dochter van Evert Boer en Teuntje Romijn.

Dirk en Teuna begonnen samen aan een nieuw hoofdstuk in hun leven. Ze besloten Nederland achter zich te laten en naar Australië te emigreren, waar zij hoopten een toekomst op te bouwen.

Dirk vertrekt als eerste naar Australië

De emigratie verliep in twee fasen. Dirk vertrok als eerste en arriveerde volgens de beschikbare gegevens op 29 april 1950 in Australië. Hij reisde dus vooruit om daar zijn weg te vinden en zich op het nieuwe leven voor te bereiden.

Voor een jonge man uit Nederland betekende emigreren naar Australië een ingrijpende verandering. Het was een reis naar een land aan de andere kant van de wereld, met een andere cultuur, een andere leefomgeving en nieuwe mogelijkheden op het gebied van werk en huisvesting.

Dirk bouwde er zijn bestaan op en vond werk in de industrie. Hij werkte als **hoofdoperator op een raffinaderij**. Dat was een verantwoordelijke functie waarbij kennis van industriële processen en het bewaken van een veilige en goede bedrijfsvoering van belang waren. Zijn werk vormde een belangrijk onderdeel van zijn leven in Australië en droeg bij aan het bestaan dat hij met zijn gezin opbouwde.

De naam van de raffinaderij en de precieze periode waarin hij daar werkte, zijn vooralsnog niet bekend.

Teuna volgt haar man

Op 22 juli 1950 vertrok Teuna vanuit Schiphol naar Sydney. Op de beschikbare passagiersgegevens staat zij vermeld als mevrouw T. Hartman Dorchain-Boer. Haar stoelnummer was D2.

Dirk was toen al bijna drie maanden in Australië. Teuna volgde hem om zich bij hem te voegen en samen aan hun toekomst te beginnen.

De reis moet een bijzonder moment in haar leven zijn geweest. Zij liet haar vertrouwde omgeving in Nederland achter en begon aan een lange reis naar een nieuw land, waar haar man inmiddels zijn eerste stappen had gezet.

De overtocht betekende voor Dirk en Teuna het begin van hun gezamenlijke leven in Australië. Ze zouden daar niet alleen hun toekomst opbouwen, maar ook een gezin stichten.

Een gezin met drie dochters

In Australië kregen Dirk en Teuna drie dochters:

- **Marianne,**
- **Evelyn,**
- **Patricia.**

Met de geboorte van hun dochters kreeg het leven van Dirk en Teuna een nieuwe invulling. Hun gezin groeide op in Australië, ver weg van de plaatsen waar hun ouders zelf waren geboren.

Dirk werkte als hoofdoperator op een raffinaderij en droeg daarmee bij aan het onderhoud en de continuïteit van het gezinsleven. Teuna en Dirk bouwden samen aan een toekomst voor hun drie dochters.

Het gezin raakte steeds meer geworteld in Australië. De kinderen werden er geboren en groeiden er op, terwijl de familiebanden met Nederland onderdeel bleven van hun achtergrond.

Australisch staatsburger

Op 3 maart 1959 werden Dirk en Teuna genaturaliseerd tot Australisch staatsburger. Na hun emigratie in 1950 was dit een belangrijke mijlpaal. Ze hadden ervoor gekozen hun leven in Australië op te bouwen en kregen nu ook officieel de Australische nationaliteit.

Hun naturalisatie onderstreept hoe ingrijpend hun emigratie was geweest. Wat begon als een vertrek uit Nederland om elders een nieuw bestaan te vinden, was uitgegroeid tot een leven in een nieuw vaderland, met werk, een gezin en een eigen plaats in de Australische samenleving.

Een mogelijke terugreis naar Nederland

Uit een registratie van inkomende passagiers in Australië blijkt dat Dirk op 25 augustus 1972 per vliegtuig vanuit Amsterdam in Melbourne aankwam.

Deze registratie vormt een aanwijzing dat Dirk na zijn emigratie mogelijk opnieuw in Nederland was geweest, bijvoorbeeld voor een familiebezoek. De precieze aanleiding en duur van een eventueel bezoek zijn niet bekend.

1. Family Name HARTMAN DORCHAIN	
Given Names DIRK.	
2. Passport or Other Travel Document No. H010994	3. Port at which I boarded this ship or aircraft AMSTERDAM
4. Nationality – If British, specify country of citizenship AUSTRALIAN.	
5. Country of Birth HOLLAND	6. Date of Birth 22 / 4 / 1925 Day Month Year
7. Male ☒ Female ☐	8. Never Married ☐ Now Married ☒ Widowed ☐ Divorced ☐
9. Usual Occupation REFINERY HEAD OPERATOR	
10. Country where I last stayed for 12 months or more AUSTRALIA	11. Country where I next intend to stay for 12 months or more VICTORIA <i>If Australia, show State/Territory</i>
12. Purpose of Journey to Australia – Place X in one box only	
Returning to live in Australia ☒ Visiting for Business ☐ In Transit ☐ Holiday ☐ Settling in Australia ☐ Education ☐ Any other purpose ☐	
13. Intended Length of Stay in Australia	
Years Months Days OR Permanent ☒ Give figures Indefinite ☐	
14. Last Permanent Residence	
Australia ☒ OR Overseas ☐ If 'Australia', how long since you were last in Australia? Years Months OR Days Including Papua & New Guinea - 3	
15. Name of Ship or Flight No. KLM - KL843	
16. Intended Address in Australia 60 STEPHENSON STR SOUTH-KINGSVILLE 3015 VICTORIA	
Signature of Passenger <i>Dirk Hartman Dorchain</i>	

National Archives of Australia NAA: A1197, HARRISON M-HAU
IBM 700211

Bij de gegevens worden zijn dochters Evelyn, Marianne en Patricia genoemd. Ook wordt een woonadres in Australië vermeld: 60 Stephenson Street in South Kingsville, Victoria, postcode 3015.

Mogelijk reisde Dirk samen met zijn dochters naar Nederland en keerden zij vervolgens gezamenlijk terug naar Australië, terwijl Teuna in Australië was gebleven. Dat is echter niet met zekerheid uit de beschikbare informatie af te leiden. De passagiersregistratie is een aanknopingspunt voor verder onderzoek naar de reisbewegingen van het gezin.

De laatste levensjaren

Dirk Hartman Dorchain overleed op 12 augustus 2018 in Altona, Victoria, Australië. Hij was 93 jaar oud.

Hij had een groot deel van zijn leven doorgebracht in het land waar hij in 1950 naartoe was geëmigreerd. Als jonge man had hij Nederland verlaten om in Australië een toekomst op te bouwen. Daar werkte hij als hoofdoperator op een raffinaderij, kreeg hij met Teuna drie dochters en werd hij uiteindelijk Australisch staatsburger.

Zijn levensverhaal beslaat daarmee een periode van bijna zeven decennia in Australië. Het verbindt Rotterdam en Sliedrecht met Victoria en laat zien hoe een emigratiebesluit het leven van een echtpaar en de volgende generatie blijvend kon veranderen.

Auteur: Fred Stuij

Document: Nationaal Archief Australie